

Vlaams
Parlement

ingediend op **1083** (2016-2017) – Nr. 1
16 februari 2017 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Sofie Joosen

van het verslagmoment
over de Europese Ministerraden
Landbouw en Visserij
van november en december 2016 en januari 2017

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Jos De Meyer.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Sabine Vermeulen, Peter Wouters;

Jos De Meyer, Bart Dochy, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;

Els Robeyns, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Vera Celis, Matthias Diependaele, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele,

Tine van der Vloet;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Michel Doomst, Jan Durnez;

Lydia Peeters, Freya Saeys;

Rob Beenders, Kurt De Loor;

Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Uiteenzetting over de landbouwdossiers door Pieter Lietaer	4
1.	Raad 15 november 2016.....	4
1.1.	Verslag Taskforce Landbouwmarkten	4
1.2.	Impactstudie over landbouwconcessies in vrijhandelsakkoorden	4
2.	Raad 12 december 2016	5
2.1.	Landbouw en klimaat	5
2.2.	Raadsconclusies over de positie van de landbouwer in de keten.....	5
2.3.	Hervorming biolandbouw	5
2.4.	Diversen	6
3.	Raad 23 januari 2017	6
3.1.	Toelichting Maltees werkprogramma	6
3.2.	Internationale handelskwesties.....	6
3.3.	Marktsituatie en verslag zuivelpakket	6
3.4.	Diversen	7
II.	Uiteenzetting over de visserijdossiers door Barbara Roegiers.....	7
1.	Raad 14 november 2016.....	7
1.1.	Meerjarenplan Noordzee	7
1.2.	Verstikkingseffect	8
2.	Raad 12 en 13 december 2016	8
2.1.	Vangstmogelijkheden in 2017	8
3.	Raad 23 januari 2017	9
3.1.	Toelichting Maltees werkprogramma	9
III.	Bespreking.....	9
	Gebruikte afkortingen	13

Op 25 januari 2017 organiseerde de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een verslagmoment over de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij van november en december 2016 en januari 2017, met Pieter Lietaer, attaché Landbouw, en Barbara Roegiers, attaché Visserij, van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU.

I. Uiteenzetting over de landbouwdossiers door Pieter Lietaer

1. Raad 15 november 2016

1.1. Verslag Taskforce Landbouwmarkten

De voorzitter van de taskforce, Cees Veerman, bracht op de Raad verslag uit. Maar aangezien de heer Veerman reeds te gast was in de commissie om zijn verslag toe te lichten (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1026/1), gaat *Pieter Lietaer* niet verder in op de toelichting van het verslag.

De reacties van de lidstaten waren heel summier en gingen meestal niet verder dan de mededeling dat het rapport zal worden opgevolgd, aangezien het verslag pas een dag voor de Raad ter beschikking was.

België heeft wel de vraag gesteld wat de EC zal doen met de aanbevelingen van de taskforce, want commissaris Phil Hogan heeft vaak verwezen naar de activiteiten van de taskforce om structurele maatregelen voor het verbeteren van de marktsituatie uit te stellen.

Daarnaast heeft België ook gewezen op het belang van die structurele maatregelen, want het is niet omdat de marktsituatie op dit moment iets beter is dat structurele maatregelen niet meer nodig zouden zijn.

De commissaris hield zijn antwoord in beraad.

1.2. Impactstudie over landbouwconcessies in vrijhandelsakkoorden

In 2014 hadden een vijftiental lidstaten, waaronder België, gevraagd om een dergelijke studie uit te voeren. De EC zet sterk in op vrijhandelsakkoorden en de impact daarvan op de landbouw wordt alsmaar groter. De liberalisering van de markt zorgt voor meer concurrentie, ook op de interne markt.

Commissaris Hogan heeft de studie, die vooraf niet beschikbaar was, toegelicht. De studie bekijkt een aantal scenario's volgens de mate van liberalisering voor twaalf handelsakkoorden die nog niet in werking zijn.

Uit de studie blijkt dat voor zuivel en varkens, en in mindere mate voor wijn en granen, deze handelsakkoorden een positief effect zullen hebben. De sectoren rundvlees en rijst, en in mindere mate schapenvlees en suiker, moeten negatieve gevolgen vrezen van de verdere liberalisering. Voor groenten en fruit wordt een min of meer neutraal effect verwacht.

Frankrijk uitte de constante bezorgdheid over de liberalisering van de markt met MERCOSUR, omdat deze landen heel competitief zijn op het vlak van landbouw en zeker op het vlak van rundvlees. Onder andere België steunde deze bezorgdheid, stipte de spreker aan.

2. Raad 12 december 2016

2.1. Landbouw en klimaat

De agendering van dit punt is een gevolg van de beslissingen op de klimaattop van Parijs in 2015. De EC heeft daar met een aantal verordeningen gevolg aan gegeven in 2016. Een aantal daarvan heeft ook effecten op landbouw, meer bepaald de Effort Sharing Regulation en de LULUCF Regulation.

De reductiedoelstellingen per lidstaat worden bepaald volgens het bbp. Veranderingen in landgebruik moeten CO₂-neutraal zijn. Er is ook flexibiliteit tussen de verordening over landgebruik en de verordening over emissiereducties in landbouw, transport en gebouwen.

Volgens de meeste lidstaten hielden de voorstellen rekening met het lagere mitigatiepotentieel van landbouw, wat de Europese Raad al had vastgelegd in 2014. Er was wel commentaar op de verdeling van de flexibiliteit over de lidstaten. België was van mening dat een meer correcte verdeling, die meer samenhangt met de landbouwemissies, gehanteerd moet worden.

2.2. Raadsconclusies over de positie van de landbouwer in de keten

Dit is een opvolging van het verslag van de Taskforce Landbouwmarkten, want voor het Slowaakse voorzitterschap was het een prioriteit om oneerlijke handelspraktijken in de voedselketen aan te pakken.

De raadsconclusies gaan ook in op markttransparantie, risicobeheer en het gebruik van contracten en liggen in de lijn van de aanbevelingen van de taskforce.

De grote twistappel was de aanpak van oneerlijke handelspraktijken. Sommige lidstaten zijn voorstander van een Europees wetgevend kader, terwijl andere lidstaten – voornamelijk West-Europese – minder gewonnen zijn voor een Europese aanpak.

Er werd een compromis bereikt dat stelt dat eerst een impactstudie moet gebeuren door de Commissie vooraleer er wetgevende initiatieven komen.

2.3. Hervorming biolandbouw

In 2014 heeft de Commissie hierover een voorstel op tafel gelegd. Het Slowaakse voorzitterschap wou een politiek akkoord bereiken, maar dat is niet gelukt. Daarom stond op de Raad enkel een voorgangsverslag over de voorbije zes maanden op de agenda.

Commissaris Hogan wil het voorstel, ondanks de lange onderhandelingsperiode, niet terugtrekken. Volgens de commissaris was een akkoord niet veraf. Een aantal lidstaten had een andere visie en meende dat veel zaken niet geregeld worden in het compromisvoorstel van het Slowaakse voorzitterschap. Daarom werd onder andere door België gepleit om een reflectieperiode in te lassen.

Het voornaamste struikelblok is nog steeds de aanpak van niet-toegestane producten, voornamelijk pesticiden. Sommige lidstaten willen niet weten van een automatische decertificering, omdat ze vooral vrezen voor drift van omliggende conventionele landbouwers. Andere lidstaten, zoals België, zijn wel voorstander van een automatische decertificering, ook omdat het systeem nu al wordt toegepast en goed werkt.

2.4. Diversen

Pieter Lietaer stipt nog aan dat bij de diverse punten ook het Energiepakket aan bod kwam, met het voorstel van de EC om de eerste generatie biobrandstoffen minder mee te tellen in de doelstellingen voor hernieuwbare energie. België heeft er, samen met andere lidstaten, op gewezen dat dit een economische impact kan hebben op de landbouwsector.

3. Raad 23 januari 2017

3.1. Toelichting Maltees werkprogramma

De nieuwe voorzitter van de Raad voor zes maanden, Malta, lichtte zijn werkprogramma toe. Daarin worden vooral een aantal lopende dossiers voortgezet, zoals biolandbouw, het GLB na 2020 en ook waterbeheer zal aan bod komen, schetst Pieter Lietaer.

3.2. Internationale handelskwesties

Dit onderwerp komt regelmatig aan bod en de commissaris geeft dan telkens een overzicht van de ontwikkelingen inzake internationale handel.

Commissaris Hogan ging in op de bilaterale besprekingen met Japan, de VS, MERCOSUR, Nieuw-Zeeland en Australië. TTIP staat momenteel on hold, met Japan wordt het dossier afgerond en met Nieuw-Zeeland en Australië zouden de onderhandelingen dit jaar moeten starten.

De meeste aandacht ging naar de cumulatieve impactstudie. De commissaris verdedigde de studie na de commentaar van een dertiental lidstaten, waaronder België, om de kwaliteit van de studie te verbeteren. België heeft de door Frankrijk op tafel gelegde nota uiteindelijk niet gesteund, omdat een aantal elementen niet strookten met de Belgische visie.

Commissaris Hogan ging nog in op de problematiek van hormonenvlees, want de VS zetten het memorandum of understanding, waarin staat dat de VS en andere derde landen akkoord gaan om geen hormonenvlees in te voeren in Europa in ruil voor een contingent tariefvrije invoer, op de helling. België is bezorgd over het initiatief van de VS.

Ons land steunt de initiatieven van de Commissie om de markt te liberaliseren, maar vroeg, net als veel andere lidstaten, om de Europese standaarden en normen niet aan te passen en een aantal gevoelige sectoren te beschermen.

Polen vroeg om de zuivelsector volledig te bannen uit het akkoord met Nieuw-Zeeland. België heeft de bezorgdheid gedeeld, zonder expliciet te vragen om zuivel buiten het akkoord te houden.

3.3. Marktsituatie en verslag zuivelpakket

Commissaris Hogan lichtte toe dat de situatie op de markten duidelijk beter is dan vorig jaar, maar opvolging blijft nodig, want hij verwacht een volatiele markt.

De commissaris gaf ook toelichting bij de vorig jaar genomen maatregelen. Sommige maatregelen zijn evenwel nog niet volledig uitgevoerd of de impact ervan is nog niet duidelijk.

Door het zuivelpakket van 2012 krijgt de zuivelsector meer mogelijkheden om samen te werken in producentenorganisaties. Uit het verslag van de commissie blijkt dat voor een aantal lidstaten een meerwaarde te zijn. Voor België is er weinig impact, omdat hier vooral coöperaties actief zijn, schetst de spreker.

De commissaris wil ook promotiemiddelen oormerken voor schapen- en geitenvlees.

De lidstaten erkennen de verbetering op de markten, maar vragen nauwgezette opvolging. Ze willen ook dat het zuivelpakket, met als horizon 2020, ook nadien wordt voortgezet. Een aantal lidstaten vroeg ook naar de initiatieven van de commissaris in opvolging van de raadsconclusies van december 2016. Commissaris Hogan antwoordde dat hij nog steeds in onderhandeling is met de commissarissen die bevoegd zijn voor de Interne Markt en Mededinging.

België wees op de gevoelige situatie van de rundvleessector en is van mening dat het nog te vroeg is om het zomerpakket van 2016 te evalueren, waarvan één van de maatregelen de verlenging van de interventieperiode voor magere melkpoeder was. De Commissie is ondertussen begonnen met het verkopen van het opgeslagen magere melkpoeder. België en andere lidstaten hebben gepleit om dat voorzichtig te doen, zodat het broze herstel niet teniet gedaan wordt. Daarnaast werd ook gepleit voor een verlenging van het zuivelpakket en voor andere maatregelen ter versterking van producentenorganisaties.

3.4. Diversen

Pieter Lietaer stipt nog de verlenging van de ophokplicht voor vrije-uitloopkippen aan. Nederland vroeg een verlenging van de twaalfwekenperiode, die in Nederland afloopt op 31 januari en in België op 2 februari, en wil een oplossing op lange termijn. België steunde dit voorstel, maar commissaris Hogan wil de twaalfwekenperiode niet verlengen. Hij is wel bereid om na te denken over de lange termijn.

II. Uiteenzetting over de visserijdossiers door Barbara Roegiers

1. Raad 14 november 2016

1.1. Meerjarenplan Noordzee

Barbara Roegiers gaat enkel in op de voor Vlaanderen relevante agendapunten en geeft mee dat in het verleden meerjarenplannen een goed instrument bleken voor het beheer van bestanden. In het nieuwe GVB focussen meerjarenplannen vooral op de gemengde visserij in een heel zeebekken.

Tijdens de gedachtewisseling werden door de lidstaten heel wat kanttekeningen geplaatst bij het plan. Ze vragen voldoende flexibiliteit om bijvoorbeeld rekening te kunnen houden met het meest recente wetenschappelijk advies. Momenteel is er onvoldoende advies voor een gemengde visserij, werd opgemerkt, omdat veel adviezen nog steeds gericht zijn op één bestand.

Het voorstel is ook heel complex, waardoor heel wat lidstaten, waaronder België, pleitten voor vereenvoudiging. Binnen de context van de aanlandingsverplichting vragen de lidstaten om voortijdige sluitingen van de visserij te vermijden, aldus de spreker.

Delegaties van lidstaten met veel kleine vaartuigen hebben er ook op gewezen dat de voorgestelde controlevereisten niet proportioneel zijn.

Het meerjarenplan voor de Noordzee heeft ook impact op de noordwestelijke wateren. Ook voor dit bekken moet er op termijn een meerjarenplan komen dat afgestemd moet zijn op het plan voor de Noordzee.

1.2. Verstikkingseffect

Als divers punt werd door de Britse delegatie, die in de tweede helft van 2016 voorzitter was van de lidstatengroep voor de noordwestelijke wateren, het probleem van het verstikkingseffect aangekaart. Dat betekent dat een visserij in een gebied vroegtijdig moet worden gesloten door de uitputting van het quotum van één soort, terwijl er voor andere soorten nog quota ter beschikking zijn.

In 2016 moest in de westelijke wateren al in juni een klein gebied afgesloten worden omdat het tongquotum op was, waardoor het ook onmogelijk werd om nog op andere belangrijke bijvangstsoorten te vissen.

Voor de demersale visserij trad de aanlandingsverplichting geleidelijk in werking op 1 januari 2016. Maar op 1 januari 2019 moet de aanlandingsverplichting volledig van toepassing zijn. Ook de lidstaten van andere regionale groepen reageerden, want het is een horizontaal probleem.

Vanaf 1 januari 2017 is België voorzitter van de regionale groep voor de noordwestelijke wateren, deelt Barbara Roegiers nog mee.

Commissaris Karmenu Vella wees op de bestaande flexibiliteitsmechanismen in de regulering. Vier instrumenten zijn volgens de commissaris belangrijk. Ten eerste de meerjarenplannen, waardoor alle doelsoorten binnen een bandbreedte voor MDO moeten worden bevestigd. Ten tweede wees hij op de overschakeling van aanlandingsquota naar vangstquota, de zogenaamde TAC top-ups, waardoor de nieuwe, verhoogde quota rekening houden met de bestaande teruggooi. Een derde instrument is de intersoortenflexibiliteit, een complexe regeling waardoor een soort die zich binnen veilige biologische grenzen bevindt, kan ingeruild worden voor een andere doelsoort, om zo verstikkingssoorten te vermijden. Ten slotte wordt het beheer via TAC's voor sommige soorten in vraag gesteld. Voor schar en bot bijvoorbeeld heeft de TAC niet bijgedragen tot het beter beheer van het bestand. Omdat de bestanden zich in een goede staat bevinden, wordt overwogen om de TAC af te schaffen, maar daar is eerst wetenschappelijk advies voor nodig.

2. Raad 12 en 13 december 2016

2.1. Vangstmogelijkheden in 2017

De spreker wijst erop dat een unaniem akkoord werd bereikt over de vangstmogelijkheden voor 2017. 44 bestanden bevinden zich op het niveau van de MDO en steeds meer bestanden bevinden zich binnen veilige biologische grenzen.

Bij de vangstmogelijkheden werd rekening gehouden met de gemengde visserij en de gevolgen van de aanlandingsverplichting.

De vangst van tong in het Bristolkanaal was voor België een topprioriteit. Er werd een stijging van het quotum met 8 percent overeengekomen. Dat is licht boven het MDO-niveau, stipt de spreker aan, maar zonder deze verhoging werd in dit gebied (dat instaat voor 21 percent van de vangst van de Vlaamse vloot)

gevreesd voor een vroegtijdige sluiting en zouden ook de economisch waardevolle bijvangsten zoals zeeduivel en rog niet meer aangeland kunnen worden.

Ook voor de Noordzee evolueert de situatie positief, merkt Barbara Roegiers op. Voor tong stijgt het quotum met 22 percent en bevindt het zich op MDO-niveau. Ook het scholbestand bevindt zich op een historisch hoog niveau, wat voor de vangst in 2017 een status quo betekent. Voor tarbot en griet stijgt de vangstmogelijkheid met 10 percent. Omdat het dure soorten zijn, was dit voor de sector eveneens een prioriteit. Beide soorten vallen nog niet onder de aanlandingsverplichting, maar in 2016 waren ze al beperkend voor de gerichte tongvisserij in de Noordzee. Het is wel de bedoeling om het wetenschappelijk advies voor deze soorten in 2017 te actualiseren, waardoor het mogelijk wordt dat nog gedurende het jaar de vangstmogelijkheden geamendeerd worden.

In het oostelijk deel van het Kanaal dalen de vangstmogelijkheden voor tong met 15 percent, om een geleidelijke evolutie naar MDO mogelijk te maken. Barbara Roegiers wijst op de beheersstrategie en de Belgische inspanningen, onder andere door de invoering van het Vlaams paneel met grotere mazen.

In de Ierse Zee wordt geen gerichte tongvisserij toegelaten, maar is wel een klein bijvangstquotum toegekend voor een wetenschappelijk project om de kennis over het tongbestand te verbeteren.

Voor de Golf van Biskaje werd een status quo voor tong bereikt.

Voor de roggensoorten werd voor het oostelijk deel van het Kanaal en de zuidwestelijke wateren een stijging met 10 percent overeengekomen, voor de Noordzee en de noordwestelijke wateren met 5 percent.

De spreker wijst erop dat veel roggensoorten die commercieel worden gevist het wel goed doen, vandaar het onderscheid tussen de soorten wat betreft beschermingsregime.

3. Raad 23 januari 2017

3.1. Toelichting Maltees werkprogramma

Het meerjarenplan voor de Noordzee en de herziening van de technische maatregelen zijn belangrijke dossiers voor het Maltese voorzitterschap. Een akkoord met de lidstaten over een algemene oriëntatie is de doelstelling, besluit Barbara Roegiers.

III. Bespreking

Bart Dochy gaat in op de vrijhandelsakkoorden en meer specifiek op CETA en vraagt of een monitoringsysteem is opgesteld om de evolutie van de impact in kaart te brengen.

De Amerikaanse president heeft duidelijk stelling ingenomen over handelsakkoorden waarbij de EU niet betrokken is. Het lid verwacht dat die stelling ook gevolgen zal hebben voor TTIP. Werd daar op de Raad van 23 januari aandacht aan besteed? Wat is de houding van de EU ten opzichte van de evolutie van de VS?

De spreker verwijst ook nog naar de ophokplicht en stelt dat het verplicht ophokken voor meer dan twaalf weken gevolgen heeft voor de benaming

waarmee de eieren verkocht kunnen worden. Is er ruimte voor een uitzonderingsregeling als het gaat om een sanitaire verplichting?

Sabine Vermeulen verwijst naar de actiegroep in de visserijsector Eendracht maakt kracht, die vraagt om artikel 15 van verordening 1380/2013 over het GVB, dat gaat over de aanlandingsplicht, te herzien. Commissaris Karmenu Vella heeft het over flexibiliteitsmechanismen, maar het lid wil weten of er ook gesproken wordt over een eventuele herziening van artikel 15.

De herziening van de Europese verordening over biolandbouw had goede uitgangspunten, meent *Sofie Joosen*: het vertrouwen van de consument en de producent in stand houden en de overgang naar bio vergemakkelijken.

Onder het toenmalige voorzitterschap van Letland in de eerste helft van 2015 was het al de bedoeling om het dossier af te ronden. Bijna twee jaar later is er nog geen resultaat. Het Maltese voorzitterschap zou een nieuwe poging wagen. Heeft de reflectieperiode resultaten opgeleverd? Zou het niet beter zijn om tabula rasa te maken of zijn er nog mogelijkheden om een gedragen akkoord te bereiken?

Volgens het lid heeft het Maltese voorzitterschap ook de bedoeling om over de toekomst van het GLB te debatteren. Minister Joke Schauvliege ging in 2016 peilen naar de visie van de verschillende stakeholders. Is Vlaanderen klaar met het huiswerk en kunnen we deelnemen aan het debat?

De spreker peilt ook nog naar het standpunt van België over de plantkwekers-rechten.

Bart Caron is bezorgd over de mogelijke gevolgen voor de visserij van de uitstap uit de EU van het Verenigd Koninkrijk. Wat kan dat betekenen voor de quota en de beschikbare visgronden? Zal met het VK een samenwerking tot stand komen zoals met Noorwegen?

Is de verwachting dat er vanuit de EU een standpunt komt over de positie van de VS over de vrijhandelsakkoorden en specifiek over de impact voor de landbouw?

Het lid vraagt zich af of het niet beter is om het proces over de nieuwe verordening voor biolandbouw helemaal stop te zetten. België pleit voor een reflectieperiode, maar wat betekent dat in de praktijk?

De doelstellingen zijn goed, maar als het niet mogelijk is om die te bereiken met een akkoord, is het beter voor de ontwikkeling van de sector om het proces stop te zetten. Hoe kijken de lidstaten daartegen aan?

Jos De Meyer wijst op de harde crisis die er was in de varkenshouderij, de zuivel en de vleesveesector. De prijzen evolueren volgens het lid gelukkig opnieuw gunstig. De voorbije maanden hebben sommigen gepleit voor tijdelijke productiebeperkingen, gekoppeld aan vergoedingen. Anderen pleiten voor een afbouw op Europees niveau of zelfs alleen in Vlaanderen. De crisis mildert, dus vraagt het lid of het debat over het al dan niet afbouwen van de productie nog wordt gevoerd, met het oog op een mondiale en volatiele markt.

De spreker vraagt nog verduidelijking bij het in rekening brengen van teruggegooide vis voor het bepalen van het quotum.

Barbara Roegiers deelt mee dat nog niet over een eventuele aanpassing van artikel 15 wordt gesproken. Een herziening kan trouwens niet alleen door de Raad beslist worden, daarvoor is de codecisieprocedure samen met het Europees

Parlement nodig. Momenteel wordt gekeken naar de bestaande flexibiliteitsmechanismen.

2017 en 2018 zijn belangrijk om na te gaan wat de gevolgen van de aanlandingsverplichting zijn, stipt de spreker aan.

Het Departement Landbouw en Visserij heeft al een studie gemaakt over de mogelijke impact van de brexit. Verder is het afwachten wat het resultaat van de onderhandelingen zal zijn, want het is op dit moment ook nog onduidelijk wat het VK zelf zal vragen. Barbara Roegiers hoopt dat er in maart iets meer duidelijk is.

Door de aanlandingsverplichting wordt bij het vastleggen van de quota ook rekening gehouden met de vis die vroeger teruggegooid werd, maakt de spreker duidelijk. Wat vroeger werd teruggegooid, moet nu aangeland worden en wordt afgetrokken van het quotum. Vroeger gold het quotum voor de vis die werd aangeland, zonder rekening te houden met de teruggooi. Aangezien nu alle gevangen vis moet worden aangeland, worden vangstquota opgesteld die door middel van een TAC top-up rekening houden met de vroegere teruggooi en dus hoger zijn dan de vroegere aanlandingsquota.

Pieter Lietaer geeft mee dat voor CETA een volgende stap is gezet. De Commissie Handel van het Europees Parlement heeft het verdrag goedgekeurd, waarna in februari de stemming in de plenaire vergadering volgt. Daarna moeten de lidstaten, en in België ook de deelstaten, het verdrag bekrachtigen.

De commissaris voor Handel, mevrouw Cecilia Malmström, heeft in de periode tussen de verkiezing van president Donald Trump en zijn aantreden als president al aangegeven dat TTIP on hold gezet zal worden, in afwachting van contacten met de nieuwe administratie. Het is wel de bedoeling om de onderhandelingen in een later stadium, wanneer mogelijk, te hernemen.

In de huidige regeling is wel degelijk een uitzondering voorzien voor de ophokplicht, stipt de spreker aan. De regelgeving voor vrije-uitloopeieren kent maar één voorwaarde, namelijk de vrije uitloop van de kippen. Omwille van sanitaire redenen kunnen kippen tot twaalf weken opgehokt worden. De commissaris is niet bereid om die uitzondering nog te versoepelen.

De reflectieperiode voor de verordening voor biolandbouw betekent voor België dat het niet mogelijk is om zomaar verder te onderhandelen op basis van wat nu op tafel ligt. Het Slowaakse voorzitterschap heeft in december een compromis op tafel gelegd, maar dat werd door de lidstaten verworpen. Op basis van dat compromis nu voortwerken, is geen optie, maakt *Pieter Lietaer* duidelijk. Ook andere lidstaten traden die visie bij. De vraag of het dossier nog tot een goed einde gebracht kan worden, is ook onderdeel van de reflectieperiode. De Belgische positie is wat dat betreft tamelijk kritisch. Het Maltese voorzitterschap heeft op technisch niveau bilaterale gesprekken georganiseerd met alle lidstaten om na te gaan waar de prioriteiten en de grenzen liggen.

Inzake plantkwekersrechten is België voorstander van het niet-patenteren van klassieke teeltmethodes.

Het debat over de afbouw van de veestapel is de voorbije periode niet aan bod gekomen in de Raad.

Patricia De Clercq, adjunct-kabinetschef Landbouw van minister Schauvliege, voegt nog toe dat de steun voor tijdelijke productiebeperkingen een crisismaatregel is. Ook in het kader van de discussie over het GLB na 2020 komt dit aan bod.

De spreker stipt aan dat Vlaanderen zeker klaar zal zijn met de voorbereiding. De commissaris zal pas in het najaar een eerste visietekst voorstellen. Er rest dus nog wat tijd om de visie van de stakeholders te verzamelen en op basis daarvan een Vlaamse visie uit te werken.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Sofie JOOSEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
CETA	Comprehensive Economic and Trade Agreement
EC	Europese Commissie
EU	Europese Unie
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
GVB	gemeenschappelijk visserijbeleid
LULUCF	(legislative proposal to integrate greenhouse gas emissions and removals from) Land Use, Land Use-Change and Forestry
MDO	maximale duurzame opbrengst
MERCOSUR	Mercado Común del Sur
TAC	total allowable catch
TTIP	Transatlantic Trade and Investment Partnership
VK	Verenigd Koninkrijk
VS	Verenigde Staten